

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

*Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної
конференції*

**Кривий Ріг
«Видавничий дім»
2007**

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАПИТ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ЕКОЛОГА У ВНЗ

*Гнідуша Н. В.,
Криворізький державний педагогічний університет*

На основі аналізу наукової літератури обґрунтовується необхідність організації професійної підготовки екологів у ВНЗ як одного із важливих факторів забезпечення стійкого розвитку суспільства і захисту навколишнього середовища, визначаються основні складові соціального запиту на підготовку спеціалістів екологічного профілю.

Екологічні знання і практичне вирішення назрілих екологічних проблем можуть бути ефективним засобом проти соціальних протиріч. Вони стимулюють прагнення до вироблення ефективної державної політики.

В сучасних умовах до традиційних чинників додаються нові – екологічні, які стають умовою загальнолюдського і національного прогресу [3].

На думку вчених [2, 3] можна сказати, що соціальний запит – це система обов'язкових і необхідних вимог, які пред'являються суспільством до спеціаліста, відображаючи основні аспекти його професійної діяльності у сучасних умовах, і обумовлюючи наявність у спеціаліста особистісних (професійних, психологічних і фізичних) якостей. Так як людина формується як спеціаліст у системі професійної освіти, то соціальний запит на діяльність і якості спеціаліста, як правило, виступає також у ролі соціального запиту на професійну підготовку спеціаліста у відповідних навчальних закладах освіти. Таким чином, роль системи професійної освіти, у даному випадку, висловлюється у вигляді вимог соціального запиту до спеціаліста, його професійної підготовки і трансформації цих вимог у відповідні компоненти (зміст, цілі, методи, прийоми) професійної підготовки.

Соціальний запит на підготовку спеціалістів екологічного профілю являється сьогодні однією із важливих складових програми, яку виставляє сучасне суспільство у плані запобігання глобальної екологічної кризи.

У зв'язку з усвідомленням суспільством екологічних проблем, у якості одного із шляхів виходу з екологічної кризи, була обґрунтована необхідність професійної підготовки спеціалістів екологічного профілю як однієї з умов стійкого, екологічно небезпечного розвитку суспільства.

На основі аналізу наукової літератури по питанням організації професійної підготовки еколога у ВНЗ [3, 4], доповідей урядових організацій по стійкому і екологічно небезпечному розвитку, нами були визначені фактори формування соціального запиту на підготовку еколога.

У якості фактору формування соціального запиту нами були визначені проблеми стійкого розвитку і екологічної безпеки суспільства.

Вперше проблема стійкого розвитку була оголошена у доповіді Міжнародної комісії ООН по навколишньому середовищу і розвитку.

Вченими-екологами і природоохоронними громадськими організаціями було підтверджено, що стійкий розвиток і безпека суспільства в цілому досягається, перш за все, через поведінку кожного індивіду, а поведінка людини залежить від моралі і освіти.

Тому сьогодні необхідна така організація виховного і освітнього процесу, яка сприяла б розумінню людиною екологічних проблем.

Роль вищих навчальних закладів в області екологічної освіти велика. У цьому зв'язку розроблено документ ЮНЕСКО «Реформа і розвиток вищої освіти», покликаний об'єднати всіх учасників у процесі тісного співробітництва в інтересах досягнення загальної мети – подальшого розвитку вищої освіти як засобу забезпечення стійкого розвитку. Практичну програму дій на перспективу визначили рішення Всесвітньої конференції «Высшее образование в XXI веке» [3].

При цьому університети розглядаються як ключові ланки формування стійкого майбутнього у наступних напрямках: міждисциплінарність, передача нового досвіду, перетворення в життя «Концепції екологічної освіти».

З позиції зростаючої взаємозалежності природної і техногенної сфер ВНЗ повинні відігравати одну із провідних ролей в аналізі і вирішенні основних глобальних проблем, в тому числі і регіональних – збереження природного середовища, біорізноманіття, здоров'я людей, забезпечення безпеки виробничої діяльності.

Література:

1. Гнідуша Н. В. Неперервна екологічна освіта як соціально-педагогічна проблема: Навчально-методичний посібник. – Кривий Ріг, 2007. – 136 с.
2. Кисельов М. М. Національна та екологічна: сфери перетину // Серія «Охорона навколишнього середовища» «Національне та екологічне»: Всеукраїнська екологічна ліга. – 2006. – № 8. – С. 2-13.
3. Келина Н. Ю. Методологические подходы к экологическому образованию региональной направленности // «Экология и жизнь»: сборник статей VI Международной научно-практической конференции. – Пенза, 2003. – С. 3-8.
4. Кужанова Н. И. Модернизация высшего экологического образования в обществе риска // Вестник высшей школы. – 2003. – № 6. – С. 55-56.